

Pædagogisk tilsyn i Københavns Kommune

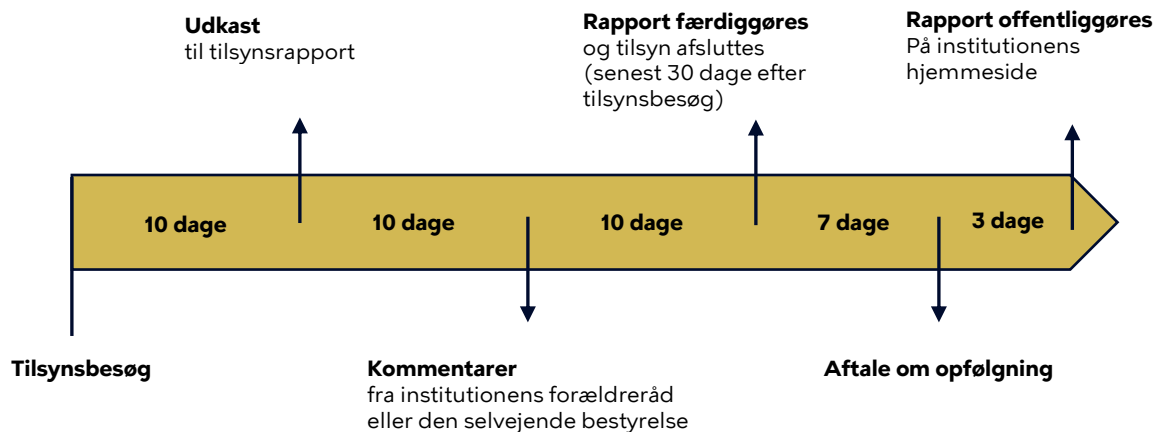
Det pædagogiske tilsyn skal sørge for, at alle institutioner i Københavns Kommune fungerer godt og overholder gældende lovgivning. Tilsynet ser på dagligdagen i institutionen og på det pædagogiske arbejde med børnene.

Et tilsyn består af:

- Løbende tilsyn via de pædagogiske konsulents samarbejde i dagligdagen med dag- og fritidstilbud samt ét årligt tilsynsbesøg, hvor det daglige arbejde med børnene observeres af en pædagogisk konsulent.¹
- Et dialogmøde med ledelse og repræsentanter for medarbejdere og forældre.
- En tilsynsrapport, der samler op på observationer fra tilsynsbesøg, og på dialogen med medarbejdere, leder og forældrerepræsentanter.

Den færdige rapport skal afsluttes senest 30 dage efter tilsynsbesøget og offentliggøres på institutionens hjemmeside.

Tidsplan for et pædagogisk tilsyn

Tilsynsrapporten præsenteres og drøftes som et fast punkt på det årlige forældremøde. I klyngerne orienteres klyngebestyrelserne herudover om enhedernes tilsynsrapporter mindst en gang årligt.

¹ I institutioner, der i et tilsynsår har fået "Vedligehold indsats" i alle pejlemærker, øges kadencen for det ordinære tilsynsbesøg til to år. Her gennemføres i stedet et light-tilsyn i form af en vedligeholdelsesdialog, men uden observationer.

Den pædagogiske konsulent

Alle institutioner i Københavns Kommune har en pædagogisk konsulent tilknyttet. Den pædagogiske konsulent rådgiver og vejleder løbende institutionen om blandt andet pædagogik, faglig udvikling og forældresamarbejde.

Det er den pædagogiske konsulent, der gennemfører det årlige tilsynsbesøg og skriver tilsynsrapporten.

Seks pejlemærker for kvalitet

Tilsynet tager udgangspunkt i Københavns Kommunes seks pejlemærker for pædagogisk kvalitet og sikrer, at alle love og regler for institutioner overholdes:

1. Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag
2. Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle
3. Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog
4. Forældresamarbejde - forældrepartnerskab
5. Sammenhæng – også i overgange
6. Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis Indledning

Læsevejledning

I rapporten på de kommende sider kan du læse konklusionerne fra det seneste tilsynsbesøg i institutionen. I slutningen af rapporten finder du institutionens kommentarer til tilsynsrapporten. Kommentarerne er udarbejdet i institutionens forældreråd, hvis institutionen er en del af en klynge, eller i bestyrelsen, hvis institutionen er selvejende.

Vurderinger i tilsynsrapporten

Det daglige arbejde i institutionen vurderes i forhold til de seks pejlemærker for pædagogisk kvalitet, dag- og fritidstilbud arbejder ud fra i Københavns Kommune.

For hvert pejlemærke vurderer den pædagogiske konsulent arbejdet i institutionen og placerer indsatsen i en af de tre kategorier nedenfor.

Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Ny indsats
Anerkendelse af institutionens arbejde	Anbefalinger til justeringer af institutionens arbejde	Anmærkninger til institutionens arbejde og krav om nye tiltag
<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder målrettet med pejlemærket, så det er synligt i børnenes dagligdag. • Pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning. • Institutionen skal fortsætte det gode arbejde og løbende udvikle deres indsats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder med pejlemærket, men det ses ikke tydeligt i dagligdagen. • Pejlemærket er en del af den pædagogiske planlægning, men omsættes ikke til handling alle steder. • Konsulenten kommer med anbefalinger til, hvordan institutionen kan tilpasse deres indsats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Institutionen arbejder ikke bevidst med pejlemærket. • Dagligdagen lever ikke op til god pædagogisk praksis på alle områder. • Institutionen skal sætte gang i nye indsatser, der kan ses tydeligt i dagligdagen. • Konsulenten kommer med anbefalinger til nye indsatser. • Der er faste krav til opfølgning og evaluering

Hvis du vil vide mere

Har du spørgsmål til rapporten, er du velkommen til at kontakte lederen i institutionen. Er du forælder i institutionen, vil der i løbet af året blive afholdt et forældremøde, hvor rapporten præsenteres og drøftes.

Du kan læse mere om, hvordan Københavns Kommunes institutioner arbejder med pædagogisk kvalitet og se den seneste kvalitetsrapport for hele dagtilbudsområdet på: www.kk.dk/kvalitetogtilsyn.

Tilsynsvurderinger for nuværende og sidste tilsynsår

	Sociale relationer	Inklusion og fællesskab	Sprog-indsatsen	Forældre-samarbejde	Sammenhæng	Krav om refleksion og metodisk systematik
2022	Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Tilpas indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats
2021	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats	Tilpas indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats	Vedligehold indsats

Generelle bemærkninger

Her kan konsulenten ved behov angive informationer om institutionen, der vurderes at være relevante i forbindelse med det gennemførte tilsyn.

Deltager til den faglige dialog:

Thomas Moltke, leder

Christina Christoffersen Kongsager, pædagog, teamkoordinator, AMR

Jonas Møller Pedersen, forældrerepræsentant

Der er blevet observeret på alle 4 matrikler i tidsrummet kl. 13.30 - 15.30.

Pejlemærke 1: Sociale relationer – positiv voksenkontakt hver dag

“Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag – og udsatte børn har et særligt behov for at blive set og få omsorg. Alle børn skal opleve et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor de mødes med respekt og anerkendelse”

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

Nedenstående observationer er et udpluk af pointer, der vil være nyttige at arbejde videre med ift. Fritidsinstitutionen ved Lundehusskolens pædagogiske praksis inden for nærværende pejlemærke. Ligeledes indskrives særlige opmærksomheder fra den faglige dialog, der er betydende for vurderingen af praksis inden for pejlemærket.

Det observeres, at personalet generelt tager imødekommende og smilende imod børnene, når de ankommer i fritidsinstitutionen efter skole. På de fleste matrikler, sidder der en medarbejder ved en computer, som tjekker børnene ind i AULA ved ankomst. Andre steder skal børnene selv tjekke sig ind, men bliver oftest taget imod af en konkret medarbejder. De fleste steder bliver der spurgt ind til barnets dag. På en af matriklerne er det ikke helt tydeligt, hvordan børnene bliver taget imod ved ankomst.

Der observeres generelt et personale, som er lydhør og imødekommende overfor børnene, og som søger at skabe en hyggelig og legende stemning gennem hele dagen. Pædagogerne følger generelt børnenes spor og interesser. Fx observeres det, at personalet bliver begejstret for børnenes egne ideer i krea-værkstedet, hvis børnene kommer på nye ting at lave. Herefter understøtter de dem i, hvordan tingene kan laves, ved fx at finde ideer på youtube, ved selv komme med forslag til hvordan ting kan laves, eller spørger børnene ind til, om de har forslag til hvordan. Kommunikationen er alle steder rettet mod børnene fremfor kollegaerne.

Alle de børn, som er startet 1. maj, har kun været i fritidsinstitutionen 1-2 uger, da der observeres. Der observeres, at maj-børnene, som de bliver omtalt, leger med hinanden på kryds og tværs og bevæger sig rundt i institutionen samt blandt personalet på en måde, hvor de fremstår trygge ved fritidsinstitutionen (På en enkelt matrikel observeres det, at et par af maj-børnene sidst på eftermiddagen flakker lidt rundt uden at være en del af en aktivitet). Det observeres på en matrikel, at personalet og de ældre børn hjælper og guider 'maj-børnene'. Eksempel:

- En pædagog siger til nogle børn inde i krea-værkstedet: “Ja I ved godt, hvordan man gør, men vi skal lige vise maj børnene det”. Henvendt til et 'maj-barn': “X vil gerne vise dig, hvordan man gør”. Herefter går X i dialog med 2 piger (maj-børn), og spørger, hvad de gerne vil lave, og derefter viser hun dem det. Derudover ses der flere eksempler på, hvordan personalet arbejder inkluderende og skaber gode overgange for maj-børnene ift. at starte i KKFO. En pædagog spørger en pige: “Klippede I meget i børnehaven? Man kan godt se, du har øvet dig meget”.

Der observeres generelt, at personalet har en positiv opmærksomhed og kontakt med forældrene, når de henter sine børn. Personalet opsøger og giver sig tid til at snakke med forældrene, og de prioriterer at give sig tid til afskeden med barnet også. Det er generelt indtrykket at personalet kender forældrene godt. Forældrene virker ligeledes meget afslappet og trygge, når de henter, og flere synes at have god tid og sætter sig ned og venter til deres børn er færdig med den aktivitet, de har gang i. Det er observeres flere steder, at personalet har en relevant opmærksomhed på barnets behov og perspektiv ved afskeden. Eksempler:

- Jeg ser en pige, der bliver hentet af sin mor. De går over til den medarbejder, som sidder ved "mad bordet" udenfor og siger farvel. Pigen vil gerne give medarbejderen et knus. Pigen og medarbejderen pjatter kærligt, men de giver hinanden nogle sjove farvelknus. Det er tydeligt, at pigen er glad for medarbejderen og omvendt.
- Jeg hører en voksen tale i telefon med en forælder. Forælderen har eftersignende bedt sin søn komme ud til parkeringspladsen, da han skal hjem. Drengen er i gang med at lege med vandbane, og pædagogen spørger ham, om han skal spørge forælderen, og de kan handle ind eller noget først, da han kan se, drengen leger godt. Det siger drengen ja til.

Der observeres også enkelte eksempler, på en af matriklerne, hvor det modsatte er tilfældet. Her observeres der under observationsperioden ikke dialoger mellem personale og forældre, når børnene hentes, og det er usikkert, hvor godt personalet kender forældrene. Eksempel:

- En forælder kommer for at hente sit barn. Vedkommende spørger en medarbejder, hvor (barnets navn) er? Medarbejderen spørger "hvem?", og forælderen gentager. "ah siger medarbejderen. Han er sandsynligvis derover", siger medarbejderen og peger over mod et hjørne af legepladsen. Medarbejderen går ikke yderligere i dialog med forælderen, og hjælper fx heller ikke med at lede efter drengen.

Der observeres generelt et personale, som står til rådighed og tilbyder sin hjælp, hvis barnet har behov for det, og som sætter ord på barnets oplevelser og følelser og herunder anerkender barnets perspektiv. Eksempel:

- Jeg hører en pige græde meget højlydt. Kort efter kommer en pædagog ind i krea-værkstedet med pigen, og følger hende kærligt over til den pædagog, som sidder derinde. Pigen siger, "x er stoppet", og så hulker hun af gråd. Pædagogen tager pigen på sit skød, og giver hende et knus og trøster og aer hende på ryggen, og taler lidt med hende om den voksne, som er stoppet. Det er eftersignende ikke meningen at pigen skulle være i KKFO'en, så pædagogen siger, at hun meget gerne må være her, men at de lige skal ringe til hendes mor først. Herefter guider hun pigen til, hvad hun kan lave, og foreslår hun kan gå ud til bålet, hvor hun kan sidde roligt og hygge med de andre og den voksne, som er der. Ud fra pigen kropssprog vurderes det, at hun føler sig trøstet og anerkendt, og hun sætter sig ud til bålet".

Der ses enkelte situationer, på bestemte matrikler, hvor ovenstående ikke er tilfældet. Her observeres der et par børn, som jævnligt går alene rundt, uden at være i interaktion i længere tid med andre børn eller voksne. Det observeres her ikke, at personalet aktivt opsøger disse børn, for at give dem opmærksomhed (uddybes i pejlemærket 'inklusion og fællesskab').

Drøftelser fra den faglige dialog

Det oplyses under den faglige dialog, at det observeres og vurderes, at der er variationer i medarbejdernes praksis og mellem de forskellige gruppers praksis. Det er vigtigt at pointere, at det anerkendes, at der ved observation af flere grupper er en god, solid og kontinuerlig pædagogisk praksis, og at dette kan aflæses i børnenes adfærd og trivsel. Således er vurderingerne ift. nærværende pejlemærke "Sociale relationer" et udtryk for, at flertallet af matriklernes pædagogiske praksis trækker vurderingen op.

Leder og personale kan genkende de beskrevne observationer, og de oplever ligeledes, at det generelle billede er, at der er en positiv og nærværende voksenkontakt til alle børnene. De er glade for, at observationerne viser, at personalet inddrager børnenes perspektiver og følger deres spor, og at den tætte kontakt til forældre prioriteres. Det er noget, de arbejder meget med og har som en stor værdi i deres arbejde.

Personalet fortæller, at det ligeledes er en af fordelene ved, at KKFO'en er opdelt i mindre huse, idet de i gennemsnittet kun har 70 børn i hvert hus, hvilket er lavt ift. andre KKFO'er/fritidsklubber. Det gør det nemmere for personalet at lære alle børnene samt deres forældre godt at kende.

Forældrerepræsentanten bekræfter dette og fortæller, at trygheden og kendskabet til hinanden kun er muligt, fordi de har de små husene/matrikler. Han fortæller, at der er meget stor forældretilfredshed ift. den kontakt, man har til personalet. Denne tætte kontakt med et stort kendskab til hinanden, bliver meget tydeligt, når der skiftes personale ud.

Det drøftes, at det er normalt at se børn i KKFO, som går alene rundt og veksler mellem de tilbudte aktiviteter, og at nogle børn kan have et behov for at være alene en gang imellem. Dog har både leder og personale en opmærksomhed på, hvis det er maj-børnene som flakker, da de kræver en særlig tæt voksenkontakt ved opstart og overgang til KKFO.

De oplyser, at de personalemæssigt organiserer sig anderledes i maj og juni måned ifb. maj-børnenes opstart, idet de anvender flere ressourcer om formiddagen, så de får en god opstart. Det betyder, at de i maj og juni måned har færre ressourcer til rådighed om eftermiddagen, hvilket kan gå ud over bredden og nærværet i aktivitetstilbuddene.

Personalet er ærgerlige over, de ikke kan tilbyde det samme om eftermiddagen, som de plejer, men det er en prioritering, de har været nødt til at lave, og som de vurderer, er den bedste ift. at give maj-børnene en tryk overgang.

Forældrerepræsentanten fortæller, at de i forældrebestyrelsen bakker meget op omkring denne prioritering, og at de selv har været med til at anbefale denne til ledelsen.

Ift. modtagelse af børnene når de kommer fra skolen om eftermiddage, siger leder, at han anerkender, der er stor forskel på, hvordan der tages imod. Han anerkender, at der kan være noget pædagogisk udviklende i at børnene selv skal lære at krydse sig af, men omvendt mangler den gode velkomst, når man kommer. 'Krydserne' har en funktion ift. at tage godt imod barnet efter skole, og skal derfor ses som en omsorgsperson.

Leder fortæller, at han vil have et særligt fokus på det i det kommende år og undersøge, om der bør være en større ensartethed mellem matriklerne ift. modtagelse af børn efter skolen.

Anbefaling

Pejlemærke 2: Inklusion og fællesskab – børne- og ungefællesskaber til alle

“Alle børn skal opleve at være en del af et socialt fællesskab. Børn med særlige behov skal inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Personalets respekt for børnenes egne kulturfællesskaber er central”

Indsats

Tilpas indsats

Begrundelse

Nedenstående observationer er et udpluk af pointer, der vil være nyttige at arbejde videre med ift. fritidsinstitutionen ved Lundehusskolens praksis inden for nærværende pejlemærke. Ligeledes indskrives særlige opmærksomheder fra den faglige dialog, der er betydende for vurderingen af praksis inden for pejlemærket.

Der observeres på alle matriklerne en god balancegang mellem voksen- og børneinitieret leg i institutionen. Der observeres på alle matriklerne børn, som leger fantasifuldt og længe sammen, uden behov for vokseninvolvering (rollelege, boldspil, bræt spil m). Valget af vokseninitieret aktiviteter er generelt relevante for den konkrete børnegruppe og fremmende for børnefællesskabet (eks: bål, boldspil, fælles udendørs lege, krea-værksted, træværksted, brætspil m.m).

Der observeres på alle matriklerne whitboards, som er synlige for børnene, og tydeligt viser hvilke aktiviteter, der er mulighed for at lave den pågældende dag. Børnene vælger selv, hvilke aktiviteter de vil lave, og på de fleste af matriklerne står den ansvarlige medarbejder klar til at opmuntre og invitere børn, som kommer forbi, ind i aktiviteten.

På et par af matriklerne observeres en mindre opmærksomhed på at invitere de børn, som går hvileløst rundt, ind i aktiviteten. Der observeres en mindre variation matriklerne imellem ift., hvordan der er gjort klar til leg og aktiviteter, til børnene kommer. På en af matriklerne er der i fællesrummet sat tegneredskaber frem på et bord, og på et andet er der brætspil stillet frem. Udenfor er bålet tændt, og dejen og tallerkner osv. er taget ud, så det står klar. På en anden matrikel er klargøringen knap så forberedt. Eksempelvis er maden ikke sat frem og gjort klar, til børnene kommer. Et par af børnene inddrages her i denne proces og hjælper med at stille frem og dække bord, men der opstår også hurtig kø og en smule kaos for at få noget mad.

Der observeres en variation mellem matriklerne ift. personalets organisering og engagement, som synes at have en afsmittende effekt på børnenes ageren og på stemningen generelt. På to af matriklerne er der hele eftermiddagen en hyggelig og inddragende stemning, hvor man som observatør, flere gange får lyst til at være en større aktiv del af aktiviteterne. Personalet har organiseret sig ved at, de fleste er ansvarlige for en aktivitet, som børnene går til og fra. Der er forskellige typer af aktiviteter af høj og lav aktivitet, og som synes at ramme hele børnegruppen. De fleste steder er personalet i tæt kontakt med børnene, og interagerer i aktiviteten og i dialoger i længerevarende tid. Der er også flere børn, som selv sætter aktiviteter i gang, og hvor det ses, at medarbejdere, som ikke er i en aktivitet, går hen og understøtter børnenes leg. Eksempel:

- Jeg observerer en gruppe af børn, som laver "vand baner" i sandkassen. Denne leg udvikler sig løbende gennem eftermiddagen og flere børn kommer til. En medarbejder går senere aktivt ind i legen, og spørger, om de ikke skal finde en presenning, som de kan ligge under, således at vandet ikke siver ned i jorden. Han kommer med forskellige forslag til, hvordan de kan grave den ned, og siger, at de også gerne selv må gøre det, men han vil gerne hjælpe, hvis dem, hvis de ønsker det. En dreng kommer til, og vil gerne være med. Nogle af de andre børn siger, han er dårlig til at grave. Den voksne søger at hjælpe drengen ind i legen ved at sige, at drengen faktisk er ret god til at grave, han skal bare lige vide hvordan, det skal gøres i denne leg. Dette synes de andre børn eftersignende er et acceptabelt svar, da drengen kommer med ind i legen.
- Udenfor spiller børnene stikbold. Det er en leg, som er i gang næsten hele eftermiddagen, hvor børnene og pædagogerne kommer og går. En gruppe af børn spiller næsten hele dagen. Børnene smiler og griner, når de spiller, og de voksne virker lige så engageret, og råber fx "jeg er meeeed", når de hopper ind i spillet. Det observeres at børnene har gode sociale forståelser for spillets regler og for hinanden. En pige rammer en dreng hårdt, og spørger med det samme, om han er ok, inden de spiller videre.

På de andre to matrikler, er der en variation blandt personalet i deres engagement. De er stadig fordelt ved hver sin aktivitet, men det er ikke alle aktiviteterne, som har den samme inddragende effekt på børnene. Nogle steder fastholder medarbejderen sin aktivitet, selvom der ikke er ret mange børn, der deltager, og nogle steder ændrer aktiviteten pludselig lokation.

Der observeres et højere støjniveau blandt børnene, flere konflikter og flere børn, som går rundt for sig selv uden at være en del af en aktivitet eller fællesskab. På en enkelt matrikel opstår der en gang imellem en følelse manglende organisering og uro blandt personalet, da et par af dem går frem og tilbage fra forskellige aktiviteter eller konflikter mellem børn.

Der observeres ikke det samme nærvær med længerevarende dialoger med børnene, som på de andre matrikler. Eksempel:

- På en matrikel er der mulighed for at lave noget i krea-rummet, som er sat frem og gjort klar til børnene, men der er ikke noget personale i rummet til at understøtte. En gang imellem observeres et par børn gå derind, men nogle af dem kan fx ikke finde ud af, hvordan man gør. Hen på eftermiddagen bliver aktiviteten pludselig rykket udenfor af en, som nu vælger at deltage aktivt. Dette synes at tiltrække flere børn, og der observeres først her, en hyggelig og fællesskabsfremmende stemning ved denne aktivitet. Det understreger hvor vigtigt det er for børnene, at personalet er tilgængelig og nærværende og kan understøtte bestemte aktiviteter.
- Jeg sidder indenfor og kigger på nogle børn, som tegner. Medarbejderen som synes at være ansvarlige for denne aktivitet, går lidt frem og tilbage mellem børnene, men sidder sjældent langt tid og er fordybet sammen med dem. Senere ser jeg, at medarbejderen, som sidder udenfor på terrassen, ved "madbordet", kommer ind med en gruppe børn, og henter en soundboks, som de sætter på terrassen lige udenfor døren (denne aktivitet synes ikke at være del af det planlagte skema, da den ikke står på dagsskemaet som står på whiteboardet). Kort efter begynder de at spille meget højt musik med en stor baslyd underneden. Efter ca. 10-15 minutter lukker medarbejderen, som er indenfor, døren ud til terrassen, og siger stille, at musikken er høj. Men da rummet ligeledes er gennemgang for at komme ind og ud af huset til legepladsen, bliver døren jævnlige åbnet, hvorfor musikken stadig virker forstyrrende. Det observeres ikke, at medarbejderne taler med hinanden omkring deres organisering eller igangsættelse af høj og lav aktiviteter ved siden af hinanden. Det anerkendes, at danseaktiviteten, efter der er gået ca. 20 minutter, engagerer en gruppe piger på ca. 3-4 stykker, som nyder at danse og lave koreografi, og at medarbejderen ligeledes observeres engageret. Men det er en aktivitet, som kun engagerer en lille gruppe af børn (piger), og som forstyrrer alle aktiviteter på matriklen grundet det høje lydniveau. Det observeres ikke, at hverken medarbejderen eller børnene inviterer de børn ind i aktiviteten, som kommer forbi og kigger på.

På en af matriklerne modtager de børn, fra tre forskellige skoler. Det er indtrykket under observationerne, at børnene også grupperer sig meget i disse grupper i KKFO-tiden. Personalet har her organiseret og fordelt sig lige som personalet på de andre matrikler, hvor de hver især er ansvarlige for en aktivitet, og hvor der er enkelte personale, som går rundt og har et mere bredt overblik. Men det er ikke tydeligt under observationerne, hvordan og om personalet gør noget aktivt for at modvirke disse grupperinger. Der observeres ikke børneinitierede lege her, der har samme karakter som på de andre matrikler; aktiviteter som varer længe og udvikler sig, og hvor de andre børn løbende deltager også. Ved de vokseninitierede aktiviteter, som her er krea-værksted, brætspil på en af stuerne og fodbold, ser jeg ikke en stor deltagelse fra børnenes side, som på de andre matrikler. Fx ser jeg kun 3-4 børn lave aktiviteter i krea-værksteder i løbet af eftermiddagen. De andre steder så jeg 10-20 børn deltagende løbende.

Ved fodboldaktiviteten observerer jeg, den samme gruppe af børn – hovedsagelig drenge – på ca. 5-8 stykker, som spiller hele eftermiddagen. Spillet virker engagerende og fordybende på de deltagende børn, men det virker også til, at børnene tager det alvorlig i en sådan grad, at det giver konflikter, og handler mere om at vinde, end have det sjovt. Der er en hårdere tone i sproget, end ved boldspillene på de andre matrikler. Denne tilgang til spillet, synes at fjerne nogle af de andre børns interesse i at deltage. Eksempelvis ser jeg en pige, der gerne vil være med, efter hun har spist, men hun deltager kun få minutter. Jeg ser en anden pige, som går ud på banen, og en voksen tager armen om hende og siger, du må gerne være med, men hvis du ikke vil det, skal du gå uden for banen. Her synes vægtningen fra medarbejderens side at være størst ift. at hun forstyrrede spillet, fremfor at søge aktivt at inkludere hende.

Der observeres en variation mellem matriklerne ift. personalets blik for inklusion af alle børn i sociale fællesskaber. På to af matriklerne er næsten alle børn i en form for legerelation med et eller flere børn, og dem som ikke er, bliver opsøgt og inviteret ind i en aktivitet af en medarbejder. Eksempel:

- Der er en yngre dreng, jeg jævnlig ser, går rundt for sig selv. Han opsøger nogle gange de andres aktiviteter og deltager i kort tid, men forlader den så igen. Jeg ser på et tidspunkt, han sidder for sig selv ved et langbord ude foran, og kigger på de andre børn. Inden for meget kort tid, er der en voksen, som kommer hen til han, og taler, og kort efter går de to sammen hen til hængekøjerne og leger i dem i lang tid. Medarbejderen giver sig tid til drengen, og prioriterer ham, fremfor de andre børn, som er i aktivitet. Jeg ser senere på eftermiddagen, at drengen og en anden pige kommer ud sammen af huset, og pigen har armen rundt og drengen skuldrer, og kærligt nærmest fører ham ud i en aktivitet.

På de to andre matrikler observeres der enkelte børn, som kun er i legerelationer eller aktiviteter i kort tid ad gangen eller slet ikke, og som ikke opsøges og inviteres ind i en aktivitet af en medarbejder. Det observeres ligeledes på en af matriklerne, at antallet af børn der går rundt alene stiger sidst på eftermiddagen.

Der observeres, at KKFO Lundehusskolen på de fleste matrikler, har arbejdet med fysiske rammer således, at de rent æstetisk fremstår indbydende og inviterende. Dette gælder særligt for udendørsområderne, hvor de fleste af matriklerne har nogle meget tydelige og indbydende tematiserede legezoner, som bruges aktivt af børnene. Der er mulighed for både konstruktionslege (udendørs værksted, sandkasse m.m.), rollelege (legehuse, benzinstation m.m.), fysiske lege (klatretårne) og boldspil (boldbaner).

Der er på de fleste matrikler legezoner indenfor, som er tydelig opdelt via reoler eller sofaer, og som tydelig signalerer, hvad man kan hvor. De fremstår attraktive og indbydende, og der er plads til både fysisk udfoldelse og rolige aktiviteter.

En enkelt matrikel kunne med fordel arbejde lidt mere med indretningen indendørs. Der er opdeling af zoner og lydisolierende skillevægge, som var en del af anbefalingen fra sidste tilsyn, men selve indretningen har ikke den samme attraktion, som på nogle af de andre matrikler. Endelig bør der ligeledes være en opmærksomhed på toiletforholdene på nogle matrikler, de under observationsperioden fremstod utiltrækkende, hvilket kan forhindre nogle børn i at gå på toilet, og dermed forringe deres trivsel i løbet af dagen.

Drøftelser fra den faglige dialog

Personale og leder fortæller, at de er opmærksomme på, at der er nogle rum, hvor de stadig skal arbejde med det æstetiske udtryk. Det er kun ½ år siden sidste tilsyn, og de er ikke i mål endnu. De fortæller, at særlig et rum er meget svært at indrette optimalt. De har fået opsat lydisolerende skillevægge og skabt rum i rummet, så børnene kan lege uforstyrret, men de mangler det mere dekorative og indbydende udtryk, som flere af de andre matrikler har i deres legezoner.

Forældrerepræsentant siger, at han er enig i, at rummet virker uæstetisk, men han oplever, at børnene bruger det meget, efter de har fået lavet de små rum i rummet.

Det drøftes, at der til trods for det konstruktive ved 'rum i rummet', også kan være pædagogiske udfordringer. Hvis rummene er defineret fra start, og ikke kan ændres, kan det hæmme muligheden for at arbejde med børnenes egne kreative, legende og spontane ideer, og det selvforvaltende børneperspektiv får et mindre råderum.

Ift. toiletforholdene, er det ligeledes noget børnene har italesat i den seneste børnemiljøvurdering, hvorfor der også vil være et fokus på dette i fremtiden.

Det drøftes, at det kan være dilemmafyldt ift. valg af aktiviteter i en KKFO, om man skal søge at ramme den lille gruppe af børn, som flakker lidt rundt? Eller om man skal søge at ramme den brede børnegruppe, med fokus på det brede børnefællesskab? Der er enighed om, at det bør være en balancegang.

Det drøftes ligeledes, at det er vigtigt, at der ved hver vokseninitieret aktivitet, er faglige pædagogiske overvejelser bag. Herunder kan der ligeledes være en pædagogisk pointe i også at forholde sig til valget af bestemt musik samt fravalget af noget andet (Er det medarbejderens egen musikmag der bruges? Kan der være et pædagogisk og læringsmæssigt perspektiv ved at introducere børn til forskellige genre af musik?)

Det samme gælder for valget af de mere konkurrenceprægede aktiviteter. Ledere fortæller, at han genkender den udfordring der kan være ved valget af fodbold som fælles aktivitet på den ene matrikel. Netop af den grund har de i en periode fravalgt fodbold som aktivitet, hvilket forældrene bakkede op om.

Det bliver drøftet, at det er vigtigt, at personalet kommunikerer med hinanden omkring deres igangsatte aktiviteter, så de ikke modvirker eller forstyrrer hinanden. Personalet fortæller, at det nogle gange kan være svært om eftermiddagen, idet kommunikationen og nærværet bør være rettet mod børnene, hvorfor det kun er endnu mere vigtigt at holde sig til de aktiviteter, som allerede er planlagte og som står beskrevet på whiteboardene i fællesrummene.

Det drøftes også, at den seneste børnemiljøvurdering ligeledes viser, at også børnene oplever, deres leg jævnligt forstyrres af lege ved siden af. Personale og leder vil i den kommende tid have et fokus på at sikre, at der ligger pædagogiske overvejelser bag de valgte aktiviteter.

Leder fortæller, at observationerne viser fordelene ved, at hver matrikel har en form for en 'omsorgsperson', som ikke er en del af en fast aktivitet, men som i stedet kan understøtte de børn, som flakker rundt, eller de børn som er i en mere udsat position, og som har vanskelig ved at komme ind i sociale fællesskaber. Det drøftes, at dette stemmer godt overens med den seneste børnemiljøvurdering, hvor der står, at på baggrund af børnenes udtalelser, vil personalet fremover have fokus på at en større del af børnene, i højere grad har følelsen af at blive budt ind i legen.

Ledelse og personale fortæller, at der i samarbejde med skolen laves individuelle handleplaner på de børn, som har særlige udfordringer. Når børnene i ferier samles på en matrikel, laves der også en konkret overlevering til personalet, som ikke kender disse børn således, at personalet har de bedste forudsætninger for at rumme og møde børnene ud fra deres behov. Det er blevet nemmere at lave disse handleplaner, efter de er overgået til at blive KKFO.

Personale fortæller, at de også kan finde på at lave handleplaner, der kun orienterer sig mod KKFO'en, da børnene agerer forskellige, alt efter hvor de er. Der kan også være forhold, som kan være vanskelige for barnet i skoletiden, men som ikke behøver være en udfordring i KKFO-tiden. Forældrerepræsentanten er glad for at høre, at personalet har denne betragtning og tilgang, da man ikke behøver mistrives overalt. Personalet fortæller, at de ofte ser, at miljøskiftet gør noget godt for børnene.

Anbefaling

- På baggrund af både observationer samt den seneste børnemiljøvurdering, anbefales det, at leder og medarbejdere arbejder målrettet og aktivt med at skabe en større faglig ensartethed i kvaliteten blandt personalet i deres pædagogiske praksis og tilgang til arbejdet med inklusion og fællesskaber med det mål, at alle børn, uagtet deres evne til at deltage i fællesskaber, oplever et personale, der gør en synlig og aktiv indsats ift. at inkludere og invitere alle børnene i fællesskaber.

Medarbejderne kan med fordel arbejde videre med deres metodiske tilgange til børn i udsatte positioner, beskrevet i pejlemærket 'refleksion og metodisk systematik' som fx "time sampling", som vurderes være et godt redskab til at vurdere det enkeltes barns behov i løbet af dagen. Herefter bør disse vurderinger ligeledes inddrages ift. at kigge på, hvilke børn der evt. kunne have gavn af hinanden, og herunder løbende forsøge at udvikle og understøtte disse børnefællesskaber.

- På baggrund af seneste tilsyn, dette års observationer samt den seneste børnemiljøvurdering, anbefales det, at leder på et p-møder faciliterer en drøftelse af intention med og effekterne af de forskellige pædagogiske aktiviteter, der igangsættes i KKFO'en. De pædagogiske aktiviteter bør igangsættes på et fagligt grundlag, hvor formålet er tydeligt for særlig personalet, men også børnene.

Der bør være et særligt fokus på, hvor aktiviteter placeres, således de ikke forstyrrer hinanden. Dette gælder ligeledes for børnenes egne igangsatte lege og aktiviteter, da børnene i den seneste børnemiljøvurdering udtaler, at de synes det er svært at finde steder, de kan lege uforstyrret. Ledelsen og medarbejder bør derfor arbejde videre med de tiltag, de har besluttet ifb. børnemiljøvurderingen.

Pejlemærke 3: Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

“Alle børn skal have de bedste udviklingsmuligheder for deres sprog”

Indsats

Tilpas indsats

Begrundelse

Nedenstående observationer er et udpluk af pointer, der vil være nyttige at arbejde videre med ift. fritidsinstitutionen ved Lundehusskolens pædagogiske praksis inden for nærværende pejlemærke. Ligeledes indskrives særlige opmærksomheder fra den faglige dialog, der er betydende for vurderingen af praksis inden for pejlemærket.

Der observeres en variation i praksis på både matrikel og medarbejderniveau ift. dialogisk opmærksomhed på alle børn, samt det at skabe gode kommunikative betingelser. Der er medarbejdere, som griber muligheden for at have længerevarende dialoger med børnene under de aktiviteter, de har gang i. De spørger nysgerrigt ind til børnenes forståelser, forklarer bestemte begreber eller ord, hvis børnene ikke forstår det, følger børnenes sproglige spor og er dermed med til at skabe betingelser for vedvarende fælles tænkning. Her fremhæves et eksempel fra hver matrikel, som viser den gode praksis for en ligeværdig og gensidig dialog mellem voksen og barn, og som har en sprogunderstøttende effekt:

- Der er under bålaktiviteten længerevarende og meget nærværende dialoger mellem børn og pædagog. Pædagogen guider børnene til hvordan, man bedst bager sit brød, og fortæller, hvordan ilden breder sig på brændet, og at flammen først får fat på det tørre sted. Han inddrager de andre børns perspektiver: “X har sagt det rigtige: det skal faktisk ligne en pizza skorpe hele vejen rundt”. Senere snakker de omkring det at være “maj-barn”, og børnene fortæller, hvad de kan huske, fra de selv var maj-barn. En dreng spørger pædagogen: “må mej-børnene egentlig gerne selv lave snobrød?”. Pædagogen: “ja, men ikke sammen med jer, for så bliver vi for mange. Jeg laver snobrød med maj-børnene, når I er i skole”. Dreng: “jeg kan godt huske, hvad jeg lavede, da jeg var maj-barn. Vi var ude at gå tur”. Pædagog: “ja vi går rigtig mange ture med maj-børnene. Engang gik vi 18.000 skridt – 10 km!”. De snakker videre om insekter; at man kan spise insekter, hvor de kommer fra, hvilke dyr man spiser i hvilke lande, hvilke lande der er størst osv. Langsomt udvikler samtalen sig hele tiden. Pædagogen understøtter samtalen og spørger nysgerrigt ind til børnenes oplevelser og erfaringer. Der er meget tålmodighed i dialogerne, hvor personalet afventer hvad børnene vil sige, også selv om det kan tage lang tid.
- En gruppe børn og en medarbejder laver gødning. Medarbejder: “Nej prøv at se, hvad der er kommet herved i gødningen? Der er kommet en snegl herved.” En dreng, der står ved siden af, siger “ja”. En dreng kommer hen til dem og spørger, hvad de laver. Den voksne svarer, at de laver gødning. Herefter begynder de at snakke om gødning og snegle, og om de orme, der er i gødningen. De begynder at give ormene navne, og børnene prøver at holde dem i hånden. En dreng kommer gående med en vandkande. Den voksne spørger, hvordan han fik vand i den? Han svarer, at det fik han i vandhanen. Medarbejderen siger, at det troede hun ikke, de kunne. Der kommer flere børn løbende til, som bliver involveret og

inkluderet i aktiviteten af både børn og medarbejderen. Medarbejderen guider dem sprogligt til, hvad det er for blade og grene, de skal samle ind, så de kan lave gødning.

- En medarbejder og to børn spiller vildkatten. Medarbejderen siger til et af børnene: "X kan du se, hvad det her er?". X: "det er salatbestik". Medarbejderen: "ja, kender I det? Det er det man bruger, til at vende salat og øse det op med". På samme måde fortsætter medarbejderen med at være i dialog med børnene omkring de ting, de skal finde på pladen.
- Efter maj-børnene har fået frokost, igangsætter en medarbejder en leg, der hedder "der er kommet brev" ude på græsplænen, som løbende aktiverer en del børn. Medarbejderen er længe deltagende i legen. Børn og medarbejder skifter til at læse op af laminerede kort, hvor der står, hvad der er de skal, og der er en illustration til, som understøtter det skrevne, for dem, som endnu ikke kan læse.

Der observeres også medarbejdere, som ikke er aktive ift. at skabe længere dialoger og vedvarende fællestænkning, og som flakker rundt omkring aktiviteten og i interaktionen, i stedet for at sætte sig i børnehøjde, og fordybe sig i længere tid. Et par gange observeres der personale, som har et mere regulerende sprogbrug i deres dialoger med børnene.

Endelig observeres det, at enkelte medarbejdere jf. sidste års tilsyn stadig ikke mestrer at skabe gode kommunikative betingelser, idet der bliver igangsat aktiviteter med høj intensitet (dans med høj musik), lige ved siden af aktiviteter med lav intensitet (børn som sidder og tegner). For uddybning af eksemplet, henvises til forrige pejlemærke. Observationerne viser dermed, at der for enkelte medarbejdere stadig skal arbejdes med at sikre rammerne for fordybelseslege og lege med højt aktivitetsniveau (high - low arousal), således at aktiviteterne ikke forstyrrer hinanden, og muligheden for sproglige interaktioner mellem barn-barn og voksen-barn styrkes.

Drøftelser fra den faglige dialog

Personale og leder fortæller, de har haft et stort fokus på sprogarbejde den seneste tid. De er glade for at dette kommer til udtryk i observationerne i form af eksemplerne på de nærværende og ligeværdige dialoger mellem børn og personale.

De kan også genkende, at der er nogle personaler som mestre det bedre end andre, og erkender at alle en gang imellem kan blive presset så langt ud, at man kommer til at anvende et regulerende sprogbrug, selvom det ikke er intentionen.

Personalet siger, at det kunne være spændende, hvis de kan udarbejde nogle sætninger eller handlinger, som man kan anvende i nuet, for at hjælpe en kollega, som man ser, er presset. Det skal anses som en støtte og ikke en kritik.

Forældrerepræsentanten bidrager til denne drøftelse ved at foreslå, at personale og ledelse i højere grad eksplicit begynder at anerkende den gode praksis. Det kunne være en direkte anerkendelse af en kollega, når man fx ser, at kollegaen har haft en særlig god dialog med et barn, har håndteret en konflikt særlig godt eller lignende. Således at der ikke kun er fokus på det, der ikke fungerer, men også det der fungerer, og at det er den praksis, der har høj kvalitet, som så kan sprede sig blandt personalegruppen.

Personalet står meget alene i sine aktiviteter og kan dermed ikke altid spejle sig i og blive inspireret af hinandens praksis, hvorfor den direkte anerkendelse kan være nødvendig. Ift. sidste års anbefaling ift. høj og lav aktiviteter ved siden af hinanden, siger ledelsen og personalet, at de fortsat vil være opmærksomme på det. De fortæller, at de nok nogle gange er for ambitiøse på børnenes og egne vegne. De vil for mange ting på en gang, men glemmer at have et fokus på, hvordan de forskellige aktiviteter har betydning ift. hinanden, og herunder hvor de fysisk igangsættes/afholdes ift. hinanden i henhold til de kommunikative betingelser. det så skaber.

Det drøftes, at de på en af matriklerne har udfordringer ift. at en stor gruppe af børnene kommer fra en international skole og ikke taler dansk. Nogle af de børn der er der, går der kun i kort tid, så de når ikke lære dansk. Det er en vanskelig opgave ift. inklusion. De er rigtig mange børn, der ikke taler

dansk, så de kommer til at ekskludere dem, hvis de kun taler dansk. Men de oplever at mange af de dansksprogede børn, taler godt engelsk. Særlig nogle af dem som er i udsatte positioner. De ved ikke hvorfor, netop den gruppe af børn, har nogle særlige kompetencer inden for engelsk. Personalet ser det, i et inklusionsperspektiv, derfor også som en ressource, at der er en stor gruppe af engelsksprogede, for i de fællesskaber, kan nogle af de børn, der er i udsatte positioner, shine lidt, da de kan hjælpe med at oversætte.

Anbefaling

Anbefalingen fra sidste tilsyn fastholdes:

- Det anbefales, at KKFO-leder igangsætter en drøftelse med henblik på at sikre rammerne for fordybelseslege og lege med højt aktivitetsniveau (high - low arousal), således at legene ikke forstyrrer hinanden, og muligheden for sproglige interaktioner mellem barn-barn og voksen-barn styrkes.

Pejlemærke 4: Forældresamarbejde - forældrepartnerskab

“Forældre og institution skal indgå i et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns udvikling og trivsel. Forældre er en ressource i forhold til samarbejdet om deres børn og skal ses som del af et partnerskab”

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

Der er inden for nærværende pejlemærke ikke foretaget særlige observationer. Nedenstående er således udtryk for pointer fra tilsynsdialogen, der er betydende for vurderingen af praksis inden for pejlemærket. Da det kun er 6 måneder siden sidste tilsyn, vil der være pointer fra sidste tilsyn, som stadig er gældende.

Drøftelser fra den faglige dialog

Forældrerepræsentanten fortæller, at der generelt er meget stor og bred forældretilfredshed med KKFO Lunde Husskolen. Han fortæller, at forældre gerne anbefaler børn til Lunde Husskolen særlig pga. KKFO'en, da den har så mange gode faciliteter og et godt personale. Fx fremhæves udendørsområderne som noget helt særlig indbydende.

Derudover er det attraktivt med de små matrikler/huse, da det bevirker, at man som forældre føler og oplever, at personalet kender en og de kender ens barn. De behov og ønsker man har som forældre, bliver set, og personalet giver sig altid god tid til at tale med forældrene, når man henter sit barn. Hvis man siger noget til lederen, som man ønsker en opmærksomhed på, oplever man, at lederen allerede har givet det videre til personalet dagen efter, og at personalet selv følger op. De forhold man bekymrer sig om vedr. sit barn, bliver taget alvorligt, og der eksisterer et tæt samarbejde herom.

Den eneste udfordring forældrerepræsentanten oplever er, at der er meget lav deltagelse til forældremøderne. Forældreengagementet er der underliggende, og forældrerepræsentanten bliver jævnlig opsøgt af forældre, som har spørgsmål eller holdninger, men de kommer blot ikke til forældremøderne. De har prøvet mange former for formater til afholdelse af forældremøderne, men det har ikke rigtig hjulpet.

Det bliver drøftet, hvilke mulige årsager der kan være. Både personale, leder og forældrerepræsentant vurderer, at det er fordi, forældrene løbende bliver godt informeret omkring deres barn, og i hvad der sker i KKFO'en, at behovet for mere information ikke er så stort, at de vil prioritere at bruge en aften på et forældremøde. Mange forældre har i forvejen rigelig af møder at deltage i ifb. med deres børns skolegang.

Leder og personale fortæller, at erfaringen viser, at jo mere de informerer forældrene i hverdagen, jo mindre har forældrene brug for forældremøderne. Når de laver arrangementer som fx sommerarrangementer, så er der stor forældredeltagelse.

Før corona afholdt nogle af matriklerne forældrekonsultationer 1 gang om året. Her blev forældre tilbudt en 15 minutters samtale, hvor man kort kunne drøfte sit barns trivsel. Det var ca. 1/3 af forældrene, som tog imod tilbuddet. De har ikke haft tilbudt dette siden, men overvejer at vende tilbage til det, men er usikre på, om det skal være i den samme form. De er usikre på behovet, og fortæller, at de forældre, de rigtig gerne vil have fat i, alligevel ikke melder sig til konsultationerne.

Som udgangspunkt står de altid til rådighed overfor forældrene, hvis de har et behov for at tale omkring deres barn, uden det behøver ske i garderoben.

Forældrerepræsentanten gør opmærksom på, at dette nok bør blive formidlet til den resterende forældregruppe, da det ikke er alle, der er klar over denne mulighed. Leder og forældrerepræsentant bliver på den faglige dialog enige om, at dette kunne være et tema på et forældrerådsmøde.

Forældrerepræsentant og leder fortæller, at de har et velfungerende forældreråd. Leder oplever at få den nødvendige sparring fra forældrene ift. at kunne lede og fordele i hverdagen. Han er generelt meget interesseret i forældrerens sparring og ideer, og lytter meget til deres holdninger.

Forældrerepræsentanten bekræfter dette.

Aktuelt sidder der i forældrerådet en repræsentant fra hver matrikel (og en suppleant), 2 personalerepræsentanter og lederen. De mødes 4 gange om året (alt efter behov kan der komme flere møder, hvis det er relevant). Der er ikke en fast dagsorden for møderne, men tages gang for gang. Man kan som forældre altid komme med forslag til temaer.

Hvis personalet oplever, at et barn mistrives, hiver man fat i forældre med det samme og laver nogle aftaler med forældrene omkring kommende handlinger. Hvis udfordringer er mere kompliceret, inddrages skolen også. Men KKFO'en mener, det er vigtigt at tale om tingene, inden de vokser sig store. Efter de er blevet KKFO, er samarbejdet med skolen blevet nemmere og mere effektivt. De skal fx ikke have samtykke til at drøfte et barn.

Hvis et barn ikke trives på en enkelt matrikel, kan man som forældre vælge at flytte sit barn.

Forældrerepræsentant fortæller, at det har han hørt fra flere forældre, at det er de glade for.

Personalet fortæller, at der er to måneder om året, hvor man kan skifte. Hvis et barn ikke trives, er det som regel pga. manglende kammerater. Inden man flytter et barn, vil man dog altid prøve forskellige ting af først. Fx prøver man at man komme på besøg på den anden matrikel først, og her finder børn og forældre ofte ud af, at det ikke nødvendigvis er nemmere der, hvorfor der så sættes andre handlinger i gang, som skal hjælpe barnet til at trives der hvor, det er.

Anbefaling

Pejlemærke 5: Sammenhæng - også i overgange

”Alle børn skal opleve en helhed i deres liv. Ved overgangen fra et tilbud til et andet, skal barnet og deres forældre opleve, at der samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang”

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

Der er inden for nærværende pejlemærke ikke foretaget særlige observationer. Nedenstående er således udtryk for pointer fra tilsynsdialogen, der er betydende for vurderingen af praksis inden for pejlemærket. Da det kun er 6 måneder siden sidste tilsyn, vil der være pointer fra sidste tilsyn, som stadig er gældende.

Drøftelser fra den faglige dialog

Overgang fra børnehave til KKFO

Leder fortæller, at i maj og juni perioden sammensætter de et personaleteam, der tager sig af indkøringen af maj-børn. Der afholdes møder på tværs af husene, hvor teamet taler om, hvad de skal have fokus på i de enkelte huse ift. modtagelsen af maj-børnene.

De har i 'stærkt samarbejde', haft inddraget forsker, Inge Skou Larsen, som har orienteret og vejledt dem omkring 'den gode overgang' fra børnehave til skole/KKFO, herunder hvad det er for ting, man skal være opmærksomme på i overgange. I år har de derfor haft et større fokus på at lave en fælles struktur for dagen for de nye maj-børn, så den er ens i alle husene.

Derudover har de aftalt 4 genkendelige tegn, som børnene også vil se i skolen: Stille tegn, tissetegn, humørbarometeret og løsningshjulpet. Leder fortæller, at de har fået ansat en overgangspædagog, som har løftet en kæmpe stykke arbejde i dette henseende.

Det bliver drøftet, at KKFO-leder i 'Stærkt samarbejdsgruppen' har problematiseret, at der blandt børnehaverne er meget stor variation i, hvordan de udarbejder videnoverdragelserne på børnene. Nogle er meget korte, og andre meget lange. Det samme gælder for, hvornår børnehaverne vurderer, der er behov for overleveringsmøder.

Klyngeleder fra den klynge af børnehaver, de får flest børn fra, har inviteret KKFO-leder ud i børnehaverne for at orientere omkring den gode overleveringsbeskrivelse, herunder hvad det er KKFO'en har behov for, og hvordan de bruger den viden i deres hverdag. Dette er KKFO-leder så småt i gang med nu.

Overgang imellem KKFO og skole

Forældrerepræsentant oplever, der er sket en stor positiv udvikling det seneste år, og at forældrene er tilfredse med indskolingsforløbet nu. De oplever, at skoleledelsen er begyndt at lytte til deres bekymringer fra de 3 overgange børnene har ifb. skolestart (KKFO, skolestart og klassedannelse, som her først sker i oktober), og dette med hjælp fra KKFO-leders oversættelsesarbejde og brug af erfaring fra hverdagen.

Personalet i KKFO'en føler dog, at de er blevet koblet lidt fra i denne proces omkring overgang til skole. Personalet oplever også at sen-klassedannelse kan være en udfordring. De forstår motivet i

det, men oplever også børn og forældre, som lider under det. Det er børn i udsatte positioner, som rammes hårdest. I år har de fået lov til at lave ballongrupperne, og de har de ikke fået tidligere. Det er små skridt, men der er stadig arbejde.

Overgang fra KKFO til klub:

I forældrerådet har de haft en debat omkring overgangen fra KKFO til klub, da de gerne vil have et større fokus på den. Personalet er enige, og alle ønsker, de får en mere fast procedure for, hvordan overgangen skal ske, og at den skal igangsættes tidligere end nu. På nuværende tidspunkt får børnene først lov til at besøge og se den klub, de har valgt, efter de har valgt. Mange børn erfarer her, at de slet ikke havde det kendskab til klubben, som de troede, og derfor har misforstået den praksis, der er det sted, de har valgt.

Forældrerepræsentanten fortæller, at der blandt forældrene heller ikke er det store kendskab, til hvilke klubber, der rent faktisk eksisterer? Klub konceptet er meget mere varieret over landet end fx KKFO. Forældrene ved ikke ordentlig, hvad en klub er. Forældrerepræsentanten tror, de taber nogle børn, som vil kunne have gavn af at gå i klub. Endelig kan der være en udfordring i bare at tilmelde sit barn i en klub, da det er en anden organisation end skolen.

Det er tilsynets vurdering, at dette er et meget relevant fokus både KKFO og forældrerådet trækker frem, og opmuntrer derfor til at der arbejdes videre med det. Det forventes derfor, at der på næste tilsyn vil være en mere tydelig og fast procedure for denne overgang.

Anbefaling

Pejlemærke 6: Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

“Alle institutioner skal vælge en konkret metode, således at der - på mangfoldige måder - arbejdes systematisk og reflekteret. Institutionerne skal skabe rum for refleksion over det pædagogiske arbejde og kunne indgå i en dialog omkring deres pædagogiske praksis. I valg af metode skal der tages afsæt i den enkelte institutions børnegruppe og øvrige lokale forhold”

Indsats

Vedligehold indsats

Begrundelse

Der er inden for nærværende pejlemærke ikke foretaget særlige observationer. Nedenstående er således udtryk for pointer fra tilsynsdialogen, der er betydende for vurderingen af praksis inden for pejlemærket. Da det kun er 6 måneder siden sidste tilsyn, vil der være pointer fra sidste tilsyn, som stadig er gældende.

Drøftelser fra den faglige dialog

Leder fortæller, at de har som ønske om, at få flere faglige oplæg ind på personalemøderne. De vil gerne have, at det er personalets møde, og ikke kun ledelsen og trioen der informerer omkring diverse forhold.

Sidste år havde de Inge Skou Larsen ude, som holdte oplæg om gode overgange. Lige nu er lederen i gang med at undersøge, om de kan få Trine Ankertstjerne ud og holde et oplæg omkring fritidspædagogik, da hun er den førende på det område. De synes, det kunne være spændende at få talt mere fagligt og konkret omkring det, der gør sig gældende, og er vigtig viden inden for deres kerneområde; fritidspædagogik.

Derudover fortæller de, at de sammen med skolen lige har genopfrisket temaet “vold og trusler”, herunder fx haft fokus på, hvordan man samler en kollega op, hvis et barn eller forældre er i affekt. Det drejer sig om både den fysiske og psykisk del.

I henhold til det psykiske arbejdsmiljø, fortæller leder og personale, at de finder det meget vigtigt, at der jævnlig finder sparring sted både mellem kollegaer og med en leder. Personale fortæller, at det er vigtigt at huske på, at sparring ikke er sladder, og at der er forskel på at tale om fagpersonen end privatpersonen, hvis man fx har brug for at dele noget med eller om en kollega. De oplever, at medarbejderne er gode til at blive ‘på bolden og ikke manden’.

Der afholdes møder hver tirsdag formiddag fra 9-12; første tirsdag af LP-møde (personalet er delt op i en gruppe på tværs af husene. Et personale er udvalgt som case-holder, og skal fremlægge sin case/udfordring. Med udgangspunkt i LP-model skal kollegaerne herefter hjælpe vedkommende ift. at arbejde videre på nye måder), anden tirsdag er husmøde på hver matrikel (praktiske organisering, planlægning, indretning m.m.), og tredje tirsdag er personalemøde, hvor alle husene samles (her er det leder og trio der kommer med de relevante informationer, og også her der en gang imellem er faglige oplæg).

Personalet efterspørger flere husmøder, men det er kun de måneder, hvor der er fire tirsdage, dette er muligt. I maj og juni måned er det ikke muligt at afholde møder, da ressourcerne bliver brugt på opstart af 'maj-børnene'.

Endelig afholdes der dagsmøder/overleveringsmøder hver dag kl. 13 - 13.20, inden børnene kommer fra skolen. Her tales om dagens aktiviteter og hvis der er børn, som har behov for særlig opmærksomhed.

Leder og medarbejder fortæller, at de oplever, at alle husene/matriklerne løbende har fået et tæt samarbejde. Foruden at afholde p-møde sammen en gang om måneden, vikarierer man også i hinandens huse ved sygdom, og husene bliver slået sammen i ferierne. Dette bevirker, man løbende får et tættere samarbejde og kendskab til hinanden.

Foruden det styrkede samarbejde, betyder det også, at man kan blive inspireret af hinandens praksis, som man kan tage med hjem til eget hus. Dette kan fx være indretningen af bestemte miljøer/legezoner.

Ift. systematik omkring tilgangen til børn i udsatte positioner, fortæller leder og medarbejder, at hver matrikel 2 gange om året har børnegennemgang. Her gennemgås alle børn i hvert hus, så det sikres at alle børn bliver set og hørt af alle personaler (fx ses der på, hvem børnene leger med). Derudover har de på husmøderne et fastpunkt, hvor de drøfter de børn, der har særlige udfordringer, og/eller hvor der kan være en bekymring. De kan fx beslutte at anvende en metode, de kalder "time sampling", som betyder, at udvalgt personale i en afgrænset periode, hver time noterer, hvad barnet laver. Når perioden er færdig, kigger man på beskrivelserne af barnets adfærd, og får på den måde et grundigt indblik i barnets ageren, og om der er særlige tidspunkter og områder i løbet af dagen, man som personale skal sætte ind med nogle pædagogiske handlinger.

Anbefaling

Evt. drøftelse af den pædagogiske læreplan

Arbejdet med den pædagogiske læreplan drøftes under de relevante pejlemærker i den faglige dialog. Hvis drøftelserne af den pædagogiske læreplan, udover drøftelserne under pejlemærkerne, har givet anledning til opmærksomhed, kan det angives her.

Der arbejdes ikke med pædagogiske læreplaner på fritidsområdet. Derfor er dette afsnit kun relevant for daginstitutioner.

Opfølgning

Her kan den pædagogiske konsulent notere særlige forhold, aftaler eller lignende, der er indgået med institutionen.

Institutionens kommentarer

Institutionens kommentarer til tilsynsrapporten udarbejdes i institutionens forældreråd/den selvejende bestyrelse, hvor institutionen er repræsenteret med både et forældre-, et medarbejder- og et ledelsesperspektiv. Kommentarerne er således et udtryk for en tilbagemelding fra den samlede institution.

Formålet med kommentarerne er at give læserne af tilsynsrapporten indblik i, hvordan institutionen vil arbejde med tilsynsrapportens vurderinger og anbefalinger. Konsulenten foretager ikke ændringer i rapporten på baggrund af institutionens kommentarer, medmindre der er tale om faktuelle fejl.

Institutionens kommentarer

Hvilke resultater vil institutionen fremadrettet være særligt optaget af at ændre?

Hvordan vil institutionen imødekomme tilsynets anbefalinger?

Hvordan vil institutionen sikre at en positiv udvikling fastholdes?

Bilag 1: Institutionens selvregistrering

Forud for tilsynsbesøget har den pædagogiske leder eller institutionslederen udfyldt en selvregistreringen, der omhandler lovgivningsmæssige eller kommunale minimumskrav. Hvis der ved et spørgsmål er angivet "Ikke besvaret" i kolonnen med lederens svar, kan det være et udtryk for, at spørgsmålet ikke er relevant for den pågældende institutionstype, eller det kan være et spørgsmål, der er tilføjet til spørgeskemaet, efter institutionens tilsyn er afsluttet. Det er præciseret i parentes, hvis et spørgsmål kun gælder udvalgte målgrupper og ikke hele 0-18 års området.

Spørgsmål i selvregistrering

Lederens svar

Er de forsikringsmæssige forhold vedrørende institutionen afklaret?

Ja

Overholder institutionen Københavns Kommunes anbefalinger vedrørende sovende børn i dagtilbud og brug af seler? (0-5-års institutioner)

Ikke besvaret

Overholder institutionen reglerne for befordring af børn?

Ja

Overholder institutionen kravene i bekendtgørelse om legetøjsstandard?

Ja

Overholder institutionen reglerne om røgfri miljøer?

Ja

Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om hygiejne i dagtilbud?

Ja

Overholder institutionen hygiejneregler for køkkener i børneinstitutioner?

Ja

Overholder den mad, der serveres i institutionen, de gældende nationale og kommunale retningslinjer? (0-5-års institutioner)

Ikke besvaret

Er der gennemført madvalg i institutionen inden for de sidste 2 år? (0-5-års institutioner)

Ikke besvaret

Har institutionen udarbejdet og offentliggjort en pædagogisk læreplan med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag, de seks læreplanstemaer og mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring?
(0-5-års institutioner) Ikke besvaret

Indsæt link til institutionens pædagogiske læreplan
(0-5-års institutioner)

Har institutionen inden for de seneste to år gennemført og offentliggjort en evaluering af arbejdet med læreplanen med udgangspunkt i de pædagogiske mål?
(0-5-års institutioner) Ikke besvaret

Indsæt link til seneste evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan
(0-5-års institutioner)

Har institutionen valgt at arbejde med temaerne i den pædagogiske læreplan for dagtilbud i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart??
(6-9-års institutioner) Ja

Har institutionen valgt at arbejde med de seks kompetenceområder, der gælder for børnehaveklassen, i perioden fra børnenes start i KKFO'en frem til skolestart?
(6-9-års institutioner) Ja

Har KKFO'en udarbejdet en børnemiljøvurdering inden for de sidste to år?
(6-9 års institutioner) Ja

Lever institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for KKFO'er?
(6-9-års institutioner) Ja

Lever institutionen op til Københavns Kommunes målsætninger for fritidscentre?
(10-18-års institutioner) Ikke besvaret

Er institutionens lukkedage planlagt i overensstemmelse med Københavns Kommunes retningslinjer for lukkedage? (0-9-års institutioner)

Ja

Hvor mange pædagogiske dage har institutionen afholdt i det forløbne år?

1

Er der gennemført en APV - herunder også ift. kemi og kemisk risikovurdering - i institutionen inden for de sidste to år?

Ja

Er der særlige sundhedsmæssige problemstillinger i institutionen?

Ja

Overholder institutionen Sundhedsstyrelsens anbefalinger om medicingivning?

Ja

Overholder institutionen Københavns Kommunes retningslinjer for journalisering, arkivering og brug af netværksdrev?

Ja

Har institutionen en beredskabsplan?

Ja

Gennemføres der to årlige brandøvelser i institutionen?

Ja

Følges brandøvelserne op af en skriftlig evaluering?

Ja

Gennemføres daglig visuel inspektion af legepladsen?

Ja

Gennemføres kvartalsvis driftsinspektion af legepladsen?

Ja

Er der gennemført legepladsinspektion af legepladsteamet inden for de sidste tre år?

Ja